

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

Вісник

***Львівської державної
фінансової академії***

**Економічні
науки**

7
2005

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

ВІСНИК

*Львівської державної
фінансової академії*

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

№ 7
2005

Львів
ЛДФА
2005

Міністерство фінансів України
Львівська державна фінансова академія

Вісник Львівської державної фінансової академії: збірник наукових статей.
Економічні науки / Головний редактор Буряк П.Ю. – Львів: Львівська
державна фінансова академія, 2005. – №7. – 494 с.

Редакційна колегія:

1. П.Ю. Буряк, професор, доктор екон. наук (головний редактор)
2. І.О. Бочан, професор, доктор екон. наук
3. В.Б. Войцеховський, професор, доктор екон. наук
4. С.К. Реверчук, професор, доктор екон. наук
5. М.В. Римар, професор, доктор екон. наук
6. Р.І. Тринько, професор, доктор екон. наук
7. В.Є. Юринець, професор, доктор фіз.-мат. наук
8. І.В. Алексеев, професор, доктор екон. наук
9. О.В. Максимук, професор, доктор фіз.-мат. наук
10. Л.Є. Альошина, доцент, кандидат екон. наук (науковий редактор)
11. А.Є. Жмуркевич, доцент, кандидат екон. наук (відповідальний редактор)
12. П.А. Ляшкевич, доцент, кандидат філол. наук (літературний редактор)

Комп'ютерна верстка: А.Є. Жмуркевич

Коректор: Г.В. Прошак

Постановою президії ВАК України № 2/05–5 від 08.06.2005 р. журнал
внесено до переліку фахових видань з економічних наук.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 4877 від 20. 02. 2001 р.

Рекомендовано до друку
вченою радою Львівської
державної фінансової
академії (протокол №5 від 02. 06. 2005)

© Львівська державна
фінансова академія, 2005

I. Питання бюджетної та податкової політики

<i>Секіріна Н.В.</i>	
Оподаткування як механізм стабілізації фінансово-господарської діяльності комісіонера.....	9
<i>Азаренкова Г.М.</i>	
Теоретичні та прикладні аспекти ендогенної сталості руху фінансових потоків	14
<i>Гейер Г.В.</i>	
Єврооблігації як борговий інструмент: міжнародний і вітчизняний досвід	21
<i>Гордолова Н.В., Волинець В.І., Ромашевська Н.О.</i>	
Проблеми спрощеного оподаткування підприємств малого бізнесу в Україні	28
<i>Косова Т.Д.</i>	
Державне регулювання фінансування інвестиційної діяльності в агропромисловому комплексі України	33
<i>Килин О.В., Крамченко Р.А.</i>	
Інвестиційна активність України як передумова розвитку підприємництва	41
<i>Островецький В.І.</i>	
Деякі підходи до оцінки ефективності податкової системи України	47
<i>Кравченко Т.О., Гнедова О.О.</i>	
Основи та принципи оподаткування доходів громадян	58
<i>Малевський Е.З.</i>	
Деякі підходи до аналізу системи державних механізмів впливу на інноваційні процеси в Україні.....	64
<i>Нікіфоров П.О., Кравець В.І.</i>	
Роль грошового ринку в фінансово-економічному механізмі стимулювання економічної діяльності.....	69
<i>Богун І.О.</i>	
Оцінка рівня вагомості фінансових показників у антикризовому управлінні.....	75
<i>Помулева В.М.</i>	
Особливості механізму оподаткування дивідендів та їх вплив на вибір дивідендної політики підприємства	81
<i>Славінський В.І.</i>	
Вексельний обіг як механізм активізації діяльності суб'єктів господарювання в Україні	88

II. Підприємництво в Україні

<i>Петрови́ч Й.М., Кулі́ніч Т.В.</i> Оптимізація інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств як дієвий засіб активізації підприємництва в Україні.....	96
<i>Хмелевський О.В.</i> Нові парадигмальні риси прибутковості промислового підприємства в умовах активізації підприємництва.....	102
<i>Бондарчук В.В., Міколяш Ф.Т.</i> Шляхи вирішення проблеми інвестування малого бізнесу.....	109
<i>Ананьєв О.М., Ананьєва В.О.</i> Фінансові потоки як змістовний об'єкт логістики.....	115
<i>Білоусова О.С.</i> Методичне забезпечення фінансового планування діяльності підприємств України.....	123
<i>Брітченко І.Г.</i> Споживче кредитування як напрямок активізації банківського підприємництва в Україні.....	130
<i>Володін Д.С., Водяницький Д.П.</i> Інтелектуальний капітал підприємництва як основна складова оцінки фінансового стану в умовах «нової» економіки.....	137
<i>Гільорме Т.В.</i> Мотиваційний механізм підприємництва як механізм активізації підприємництва в Україні.....	141
<i>Дерій Ж.В., Мініна О.В., Бобор Л.М.</i> Підприємництво як пріоритетний напрямок регіонального розвитку в умовах інтеграції.....	146
<i>Квасницька Р.С.</i> Причинні чинники динаміки цільової структури капіталу підприємств як потенціал підвищення ефективності їх підприємницької діяльності.....	152
<i>Марусяк Н.Л.</i> Функціональне призначення оборотного капіталу в умовах активізації підприємництва.....	159
<i>Шульга Н.П.</i> Теорія та практика управління структурою балансу банку.....	165
<i>Маслов Ю.К.</i> Сутність та проблеми впровадження бюджетування бізнес-процесів у комерційному банку.....	171
<i>Нестеренко Ж.К.</i> Успіх компанії і його складові.....	176

11. Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 27.05.2003р. № 137 "Про затвердження Порядку складання фінансового плану державним підприємством (крім казенного) та контролю за його виконанням"// Офіційний вісник України 2003 р., № 24, стор. 272, стаття 1155 від 27.06.2003.
12. Балабанов И.Т. Финансовый анализ и планирование хозяйствующего субъекта.- 2-е изд., доп.-М.:Финансы и статистика, 2000.- 208с. 117С.
13. Бочаров В.В. Управление денежным оборотом предприятий и корпораций.- М.:Финансы и статистика, 2002.-144с.
14. Рязанова Н.С. Фінансове рахівництво:Навч.посіб.- К.:Знання-Прес, 2002.-246с.

Брітченко І.Г.

СПОЖИВЧЕ КРЕДИТУВАННЯ ЯК НАПРЯМОК АКТИВІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Анотація

У статті розкрита сутність споживчого кредиту як економічної категорії. Автором визначені фактори, що впливають на рівень розвитку споживчого кредитування на регіональному рівні, та його переваги у порівнянні із банківським кредитуванням підприємств. Запропоновано принципи надання та шляхи розвитку споживчого кредитування банківськими установами в регіоні.

Annotation

The essence of the consumer credit as economic category is revealed in article. The author determines factors which influence upon level of development of consumer lending at regional level and its advantages in comparison with bank lending of enterprises. Principles of granting and directions of development of consumer lending by bank institutions in region are offered.

Посилення конкуренції у банківському секторі економіки країни вимагає від комерційних банків пошуку нових напрямів диверсифікації діяльності, розробки та надання нових послуг. В умовах, коли майже всі ринкові сегменти зайняті, а більша частина суб'єктів господарювання розподілена серед банків, особливо актуальним питанням для окремих банків стає розширення їх клієнтської бази. Тому нами запропонований підхід, що передбачає всебічне впровадження споживчого кредитування у практику функціонування банківської системи України.

Споживчий кредит отримав широке розповсюдження у промислово розвинутих країнах, у першу чергу тому, що через використання даної технології фінансування покупок різко збільшується місткість ринку за цілою низкою споживчих товарів та нерухомості. Цілі фрагменти споживчого ринку функціонують лише завдяки використанню різних схем споживчого кредитування. У нашій країні виробники товарів тривалого користування щоденно зустрічаються з проблемою, пов'язаною з обмеженістю попиту, викликаною відсутністю ефективного продажу в кредит.

З точки зору застосування на практиці, схеми організації споживчого кредитування не є чимось надто складним. Технологія кредитування споживачів максимально стандартизована, бо розрахована на задоволення потреб великої кількості клієнтів, кредитні ризики незначні та легко прогножуються. Це набагато простіше, ніж комерційне кредитування суб'єктів господарювання, яке передбачає індивідуальний підхід до кожного клієнта як із точки зору визначення параметрів кредитної угоди, так і оцінки їх кредитоспроможності. Єдине, чого вимагає впровадження механізмів організації споживчого кредитування, – стабільність політичного та економічного життя в країні та чітке дотримання норм господарського права всіма суб'єктами ринкових відносин.

Споживче кредитування як напрям дослідження не отримало належної уваги у вітчизняних науковців, проте російські та західні вчені та аналітики, такі як Кейнс Дж. М. [1], Туган-Барановський М.І. [2], Лаврушин О.І. [3], Крупнов Ю.С. [4], Алексеєнко М.Д., Ольшанський В.О. [5], Фаерман Є.Ю., Хачатрян С.Р. [6] у своїх роботах визначили сутність споживчого кредиту, його зв'язок та вплив на циклічність економічного розвитку країни, проаналізували досвід його функціонування в західних країнах й форми організації та запропонували окремі напрями реалізації стратегії розвитку споживчого кредитування в пострадянських країнах.

Проте незважаючи на свою актуальність та простоту в організації для вітчизняної економіки, споживче кредитування в Україні не отримало значного розвитку, що виявляється й у практичній відсутності значних наукових розробок у цьому напрямі, хоча й спостерігаються певні позитивні зрушення [9, 10].

Тому метою даної статті є розкриття сутності споживчого кредиту як економічної категорії та обґрунтування його значущості для банківської системи й економіки країни в цілому. Для досягнення цієї мети необхідно визначити фактори, що впливають на рівень його розвитку на регіональному рівні, переваги у порівнянні із традиційним комерційним кредитуванням суб'єктів господарської діяльності, принципи надання та шляхи вдосконалення практики надання споживчих кредитів банківськими установами.

В економічній літературі зустрічаються різні погляди на сутність споживчого кредиту як економічної категорії. Вітчизняна банківська система ототожнює поняття банківського кредитування фізичних осіб із споживчим кредитуванням, що знаходить своє відображення в грошово-банківській статистиці. Проте, на нашу думку, слід дотримуватись точки зору, визначеної у статті Н.Д. Алексеєнко та В.А. Ольшанського [5, с. 124], які підкреслюють, що споживчий кредит надається «для цілей особистого споживання вартості», тобто на невиробничі цілі. У свою чергу, банківське кредитування фізичних осіб також включає позички, що носять продуктивний характер, а саме: виробничі витрати, пов'язані із здійсненням індивідуальної підприємницької й трудової діяльності, веденням фермерських і

підсобних особистих господарств.

Споживчий кредит і банківський кредит фізичним особам розрізняються й за колом суб'єктів, яке у випадку споживчого кредиту набагато ширше, ніж при банківському кредитуванні фізичних осіб, й включає, окрім банку, з одного боку, та фізичних осіб, з іншого боку, різні небанківські фінансово-кредитні інститути: ломбарди, кредитні спілки, будівельні товариства і т.п. А до числа позичальників деякі економісти, зокрема Ю.С. Крупнов [4, с. 54], О.І. Лаврушин [3, с. 185], І.М. Лазепко [7, с. 412] відносять також юридичні особи – підприємства, що одержують кредит для непродуктивного використання.

За визначенням Ради керуючих Федеральної Резервної Системи США [8], споживчий кредит – короткострокова та довгострокова заборгованість фізичних осіб-споживачів фінансовим установам, роздрібній торгівлі та дистриб'юторам за позичками, наданими їм для покупки товарів та послуг. Дана заборгованість не включає заставні під нерухомість та позики на придбання страхових полісів.

На наш погляд, під банківським споживчим кредитом слід розуміти кредит, що надається банком фізичній особі на придбання товарів тривалого користування та послуг, включаючи нерухомість, виключно з метою особистого споживання вартості на умовах строковості, платності, зворотності та цільового характеру використання.

Говорячи про значущість споживчого кредиту для економіки країни, слід уявляти собі механізм такого впливу, що можна представити наступною послідовністю: збільшення обсягів споживчого кредитування – зростання сукупного попиту – зростання сукупної пропозиції – збільшення надходжень до державного бюджету у вигляді податків – покращення рівня соціальної захищеності населення країни. Отже, споживче кредитування сприятиме як вирішенню проблеми тимчасового дисбалансу поточних доходів та витрат населення, так і зростанню можливостей держави підтримувати гідний рівень життя її населення.

З іншого боку, рівень доходів та заощаджень населення справляє значний вплив на рівень розвитку споживчого кредиту тому, що саме доходи населення – джерело погашення споживчого кредиту, оскільки останній спрямовується на споживання, а не на відтворення у виробничому розумінні цього процесу.

Споживчий кредит призводить до зростання питомої ваги споживання у поточному періоді та зниження споживання у майбутніх періодах, адже значна частина доходів населення буде спрямована на погашення боргу. Таким чином, споживче кредитування – найбільш ефективний та, головне, ринковий механізм, що регулюватиме процеси нагромадження й споживання в економіці. Завдяки споживчому кредиту ці процеси органічно вписуються в економічне життя суспільства, а процес заощадження набуває нового вигляду – він перестає бути спонтанним процесом, звичайним переводом зайвих грошей населення в іноземну валюту та інші цінності, а стає повністю узгодженим з економічними циклами та

динамікою суспільного розвитку. Причому за допомогою споживчого кредиту держава впливає на структуру та обсяг сукупного попиту більш ефективно та з меншими негативними наслідками, ніж при звичайному збільшенні грошової маси в обігу через дефіцитне бюджетне фінансування, як того вимагає кейнсіанська теорія. У свою чергу, банківська система отримує незрівнянний приплив капіталу, що забезпечує дохід та, відповідно, ефективність й стабільність її функціонування.

Перегляд позицій відносно існуючої системи кредиту пов'язаний, насамперед, із перевагами, які несе в собі споживчий кредит, порівнюючи із кредитуванням промисловості чи торгівлі. Підприємства, згідно з законом, зобов'язані мати поточні рахунки, отже, банки максимально використовують їхні кошти і практично не мають можливостей збільшення рахунків підприємств та коштів, що обертаються за ними. Населення не зобов'язане мати поточні та інші рахунки, отже, банки можуть скористатись цією можливістю залучення додаткового джерела грошових коштів з метою активізації своєї діяльності. Тому, на відміну від коштів підприємств, кошти населення не мають таких суттєвих обмежень зростання.

Порівнюючи споживчий кредит із комерційним, необхідно відзначити:

- він сприяє диверсифікації ризиків у банківській справі через невеликий розмір кредиту одному позичальнику, бо при кредитуванні промисловості має місце надання значних сум грошових коштів обмеженому колу позичальників. Високий ступінь монополізації найбільш прибуткових галузей промисловості призводить до ще більшого зростання ризиків внаслідок їх недостатньої диверсифікації;
- підприємства та їх майнове становище залежить від великої кількості факторів, у тому числі й макроекономічних, на які підприємства дуже часто нездатні вплинути. У той же час, матеріальне становище фізичної особи менш мінливе;
- при споживчому кредитуванні існує набагато більше механізмів забезпечення повернення кредиту, ніж при інших його видах – застава об'єктів, для купівлі яких береться кредит, депозитів, цінних паперів, коштовностей, дорогоцінних металів, гарантії й поручительства платоспроможних підприємств, банків та інше. Завжди існує можливість стягнення заборгованості з фізичної особи у судовому порядку. Ліквідність майна підприємства, що вноситься у заставу, може бути дуже низькою внаслідок вузького кола покупців. До того ж банк не здатен контролювати цілісність об'єкта застави шляхом обмеження використання майна у повсякденній господарській діяльності підприємства, бо воно є джерелом створення необхідних для погашення кредиту коштів. Фізична особа бере кредит для споживання – ефективність використання позичених коштів не впливатиме на її кредитоспроможність;
- практично відсутня можливість нецільового використання коштів з боку позичальника, адже отримує та розпоряджається кредитом виключно фізична

особа;

- стандартність процедури оформлення кредиту зменшує накладні витрати;
- споживче кредитування стимулює сукупний попит, та, як наслідок, економічне зростання у країні. Промисловий кредит стимулює виробництво, проте не гарантує споживання продукції у випадку несприятливої кон'юнктури на ринку.

Оскільки населення вносить платежі в рахунок погашення кредиту рівномірно, у банку не виникає ілюзія про платоспроможність фізичної особи. У підприємства при тривалих строках кредитування може суттєво змінитись платоспроможність у майбутньому у порівнянні із тією, що була показана у кредитній заявці, а погашення основної суми боргу припадатиме саме на цю віддалену перспективу через існування прямої залежності між кредитом і доходом, що отримуватиме підприємство.

Споживче кредитування стимулює використання безготівкових розрахунків у економіці; що має своїм результатом зниження рівня інфляції, кількості грошей, що необхідні для обігу, й вирішення проблеми нестачі платіжних засобів завдяки механізму дії грошового мультиплікатора банківської системи. Кредитування фізичних осіб надасть додаткову можливість контролю доходів й витрат населення, забезпечить зростання доходів податкової системи внаслідок виходу економіки з «тіні».

Для правильного визначення місткості регіонального ринку споживчого кредитування банк повинен визначитися з системою факторів, що впливатимуть на потребу та можливість населення окремих регіонів позичати кошти та повертати їх. На наш погляд, на цей процес справляють вплив дві групи факторів.

Перша група факторів визначає попит на споживчі кредити з боку населення цих регіонів. До неї слід віднести:

- рівень доходів населення регіону, що визначають як можливість отримання банківського кредиту, так і реальність можливості його повернення;
- розвиненість банківської мережі в регіоні та щільність населення, рівень його урбанізації, що разом впливають на доступність кредитів населенню та витрати банку;
- рівень розвитку торговельних мереж регіону, що можуть співпрацювати з банками, оскільки невеликі торговці не в змозі запровадити механізми, необхідні при обслуговуванні кредитних карток та інших банківських механізмів надання кредитів;
- демографічна ситуація в регіоні, яка обумовлює наявність та достатність трудових ресурсів в окремому регіоні.

Друга група факторів впливає безпосередньо на співвідношення банківського кредитування підприємств та споживчого кредитування в регіоні. Вона включає наступні фактори:

- рівень розвитку промисловості в регіоні, що визначає наявність прибуткових та надійних для банку клієнтів-позичальників. Співвідношення обсягів

промислового виробництва з обсягами послуг торгівлі, житлового будівництва та інших галузей, орієнтованих на кінцевого споживача, у значній мірі визначає питому вагу комерційних та споживчих кредитів у структурі активів банків регіону;

- рівень конкуренції з боку інших банків регіону та з боку небанківських установ, що надають аналогічні послуги населенню – кредитних спілок, ломбардів та установ торгівлі, що кредитують своїх покупців;
- співвідношення доходності та ризикованості операцій комерційного та споживчого кредитування. Цей фактор має досить суперечливий характер в Україні, адже відсоткові ставки за споживчими кредитами, незважаючи на їх менший для банків ризик у порівнянні із кредитуванням суб'єктів господарювання значно вищі.

Визначивши потенційну місткість регіонального ринку споживчого кредитування, банк має дотримуватись певних принципів кредитування фізичних осіб:

1. Загальнодоступність. Головною умовою одержання кредиту є наявність стабільного доходу у фізичної особи як джерела погашення кредиту, тому споживчий кредит дозволяє реалізовувати потреби не тільки забезпеченої частини населення, але й осіб із середнім рівнем достатку.
2. Соціальна справедливість. Завдяки споживчому кредитуванню особи, що не можуть багато зберігати та змушені віддавати перевагу споживанню можуть реалізувати свої потреби за рахунок коштів більш забезпечених верств населення, здатних більшу частину своїх доходів заощаджувати.
3. Стандартизація кредитних послуг – розробка прозорих критеріїв оцінки кредитоспроможності клієнтів та підходів до визначення параметрів кредитної угоди.
4. Принцип стимулювання споживача – сприяння намаганням споживача засвідчити більший рівень доходу, щоб отримати більшу суму кредиту, та сумлінному виконанню своїх зобов'язань перед банківською установою, аби претендувати на отримання кредиту наступного разу на більш сприятливих умовах.
5. Кредитування не торгових організацій, а їх споживачів – стимулюватиме розвиток споживчого кредитування, адже більшість кредитів (до 30-35% кредитного портфеля) банки надають саме у сферу обігу або торгівлю.
6. Максимального наближення до споживача – передбачає активне залучення регіональних підрозділів банку в процес споживчого кредитування з метою його максимальної децентралізації. Основна частка роботи з фізичними особами в частині кредитування має бути перенесена з центру в регіональні підрозділи банку. Ця задача вимагає доробки відповідної методологічної бази, певного навчання співробітників банку як в обласних філіях, так і в відділеннях.

7. Диверсифікація кредитних ризиків. Оскільки для банку велика кількість клієнтів означає розподіл між ними ризику кредитних операцій, то запровадження споживчого кредитування сприяє зниженню відсоткової ставки за кредитами та зростанню зацікавленості споживачів у кредитуванні.

Споживче кредитування є неодмінною передумовою розвитку економіки та переходу банківської системи до нового якісного етапу функціонування. Перешкодою розвитку споживчого кредитування в Україні є практично повна відсутність відповідної законодавчої бази та економічної стабільності в країні, яка породжує взаємну недовіру кредитора й позичальника в контексті довгострокової фінансової спроможності один одного. Тому ми вважаємо доцільними наступні заходи щодо вдосконалення технології надання споживчих кредитів:

- створення відповідної нормативної бази шляхом прийняття законів, зокрема, закону «Про споживчий кредит», які б регламентували максимально дозволена відсоткову ставку за споживчими кредитами, захистили права споживачів у частині повного надання з боку банків інформації, що стосується параметрів кредитної угоди;
- збільшення обсягів споживчого кредитування шляхом розширення клієнтської бази за рахунок позичальників із надійним фінансовим становищем та розвитку філійної мережі комерційних банків;
- реалізація спільних програм із страховими компаніями в регіонах щодо розвитку споживчого кредитування та зниженню кредитних ризиків;
- зниження резервів під кредитні ризики шляхом підвищення якості забезпечення;
- розширення карткових програм із широким використанням кредитних карток та встановлення кредитних лімітів, що дозволить застосовувати механізм овердрафту;
- використання різних схем погашення основної суми боргу та відсотків за ним;
- створення на ринку фінансових послуг такого елемента інфраструктури як кредитно-гарантійних установ, що зосередили б свої зусилля на наданні гарантій повернення кредитів фізичною особою;
- створення на основі кредитних спілок, які мають досвід споживчого кредитування у регіонах, кооперативних банків, що спеціалізувалися б на наданні споживчих кредитів, а також стимулювання надання кредитними спілками гарантій за фінансовими зобов'язаннями (позиками) своїх членів;
- запровадження Національним банком України механізму рефінансування комерційних банків, що здійснюють операції з надання споживчих кредитів, на пільгових умовах у випадку порушення ліквідності та платоспроможності банку;
- створення банківськими об'єднаннями на регіональному рівні кредитних бюро, які б займалися збором інформації про поточних та потенційних клієнтів банків;

Таким чином, тільки активізація внутрішніх джерел інвестування здатна забезпечити безперервне економічне зростання, розвиток, ефективність та стабільність функціонування банківської системи України.

Література

1. Кейнс Дж.М. Общая теория занятости // Вопросы экономики. – 1997. – №5. – С.106
2. Туган-Барановский М.И. Периодические промышленные кризисы. – М.,1997. – С. 271.
3. Деньги, кредит, банки / Под ред. О.И. Лаврушина. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 448 с.
4. Крупнов Ю.С. Проблемы планирования долгосрочного кредита в СССР: Дисс. на соискание ученой степени канд. эконом. наук. – Москва: МФИ, 1987. – 211 с.
5. Алексеенко М.Д., Ольшанский В.А. О сущности потребительского кредита //Хозрасчет, финансы и статистика, 1991. – Вып. 32. – С. 120-129.
6. Фаерман Е.Ю., Хачатрян С.Р., Локтионов В.М., Кириллова А.М. Ипотечное кредитование // Аудит и финансовый анализ. – 1998. – №2. – С. 161-173
7. Гроші та кредит / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та інші; За ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2001. – 602 с.
8. Board of governors of the federal reserve system. Annual Reports. Silvia J. E. and Whall V. Hove Equity Loans and the Business Cycle. Business Economics, January, 1989.
9. Побединська В. Проблеми споживчого кредитування в Україні // Вісник НБУ. – 1999. – №2. – С. 42-43
10. Щеглова С. Сутність та особливості банківського кредитування фізичних осіб // Схід. –2003. – №1(51). – С.3-6.

Володін Д.С., Водяницький Д.П.

***ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ОСНОВНА
СКЛАДОВА ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В УМОВАХ «НОВОЇ»
ЕКОНОМІКИ***

Анотація

У роботі, автори визначають місце інтелектуального капіталу у сучасному підприємстві. Наведено визначення та складові елементи інтелектуального капіталу. Також розглянуто аналіз ситуації щодо оцінки фінансового стану підприємства з використанням складових інтелектуального капіталу.

Міністерство фінансів України
Львівська державна фінансова академія

Вісник Львівської державної фінансової академії: збірник наукових статей.
Економічні науки / Головний редактор Буряк П.Ю. – Львів: Львівська
державна фінансова академія, 2005. – №7. – 494 с.

Підписано до друку 25.05.2005 р. Формат 70x100/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 40,02. Наклад 300 прим.
Відділ технічних засобів навчання та видавництва ЛДФА, 2005р.

Адреса редакції: 79000 м. Львів,
вул. Коперника, 3,
Львівська державна фінансова академія
Тел.: (0322) 40-34-97, 40-34-96, 72-40-54
E-mail: lsief@mail.lviv.ua